

Street
BERNEA

Street
BERNEA

ÎNDEMN LA SIMPLITATE

PREȘA

ISBN 978-606-8195-57-5

CUVÂNT INTRODUCATIV

ERNEST BERNEA

În cuprinsul acestor pagini am schițat o seamă de teme filosofice, care formal fac jocul între notație și eseu. De aceea ele nu au caracter prea tehnic, de strictă specialitate, ci mai mult unul de mărturisire. Îndelung experimentate interior și controlate cu datele lumii externe, aceste însemnări încearcă să prindă pe scurt stări ale spiritului omenesc, spirit în continuă luptă pentru cucerirea unor zone fertile și pure.

Prefacerile profunde la care a fost supusă lumea contemporană au azi mai mult ca oricând, o atitudine lipsită de prejudecăți, o atitudine pozitivă și creatoare în fața problemelor ce ni se ridică și par să angajeze întreaga noastră răspundere în fața destinului uman și al civilizației. În acest fel vom ieși din impas și efortul nostru ne va purta acolo unde dorim să ajungem: la împlinirea unei formule superioare de viață.

Paginile de față încearcă să exprime tocmai acest lucru; ele sunt mărturii ale unui sens afirmativ în fața vieții. Trista priveliște a unei lumi apăsate fără voie de manifestările propriului său geniu, desigur ce seacă uneori bucuria noastră de a exista și trăi ca oameni, nu poate aștepta schimbarea la față a stării de lucruri existente, până când nu se produce o altă orientare a spiritului și care trebuie să înceapă prin a acorda mai multă încredere și prin angajarea sa pe o cale a afirmației spirituale.

Un om se caută pe sine însuși, și prin el pe cei ce-l înconjoară, caută o lume a sa și o lume a noastră în ce are ea mai durabil și de preț. Prezentarea atâtor experiențe și formule poate că au adus ceva din acele pledoarii gratuite ale unor oameni însetați de absolut și când acestea nu au reușit, au mai putut rămâne doar cântecele lor de pelerini.

ÎNDEMN LA SIMPLITATE

Omul, prin natura și condiția lui, a purtat de-a lungul vremurilor o luptă dureroasă și continuă pentru câștigarea unui prisos de bine. În epoca modernă și contemporană acest bine a fost văzut sub forma civilizației și a progresului. Singur sau în colectivitate omul s'a străduit în acest sens.

Judecat în roadele sale, astăzi după o îndelungă experimentare, progresul continuu s'a dovedit pe cât de înșelător, pe atât de dăunător. Omul modern a avut o mare sete de mai bine, dar nu s'a aplecat îndeajuns asupra condiției și sensului acestui bine. El a confundat binele cu dorința și plăcerea, l-a confundat cu apetitul. Punctul luminos, creator și unificator a lipsit. Lumea modernă s'a încrezut prea mult în calitatea naturală a omului, s'a încrezut mai mult decât era necesar în civilizație și progres și nu a bănuțit

ce anume înseamnă acestea în împlinirea unui destin uman superior; drumurile s'au deosebit, pentru că deosebite erau idealurile.

Civilizația epocii moderne a cultivat o seamă de tendințe și aspirații care nu întotdeauna au satisfăcut dezvoltarea omului pe căile ce îi erau proprii și definitorii; această civilizație i-a creat continuu tot alte nevoi, tot alte bunuri care trebuia să-l satisfacă; dar la cele satisfăcute apar mereu altele care fac cursă la nesfârșit.

Se spune că viața omului de azi este complexă, că totul merge către o diversificare a condițiilor și mijloacelor, integrându-se acestei diversificări însăși problema scopurilor. Să încercăm o lămurire a lucrurilor.

Starea omului de azi nu înseamnă complexitate, ci complicație; și aceasta vine din lupta ce se dă pentru cucerirea sectorului material care a devenit scop în sine și, într'un anume fel, singura cale a salvării omului. Continua creștere a nevoilor materiale, dezvoltarea lor fără limită a pus omul la dispoziția unor factori exteriori care i-au ridicat libertatea și i-au făcut imposibilă realizarea pe plan interior a unei ordini morale (caracterul) și spirituale, dimensiune definitorie și păstrătoare a demnității umane. Cuceririle materiale ca scop suprem au pus omul

sub povara unor date secundare naturii sale și l-au scos din destinul său spiritual care îi ordona lumea și viața către împlinire.

Educația, ea însăși a fost făcută în raport cu unele valori la modă de natură mai mult materială sau socială. Omul a avut continuu o sete de a progresa, dar unde și în ce fel? Aici încep deosebiri. Omul de azi luptă și el să câștige mai mult bine, dar a redus condiția și sensul existenței sale la nevoile materiale, cultura devenind un fenomen de ornamentație și distracție, în cel mai bun caz de rafinament. Atunci când a încercat să depășească starea dată a gândit totul raportat la oameni, în colectivitate, nu raportat la un sistem de valori care ar satisface condiția și destinul său în ce are esențial și durabil. Eti-ca modernă și-a tras substanța din întrecerea între oameni și a satisfăcut formele trecătoare ale modei, care au luat uneori caractere de absolut, absolutul relativului.

Cu cât omul și-a creat mai multe nevoi materiale și a existat numai pe dimensiunea socială, cu atât el a devenit mai puțin stăpân pe sine, cu atât a fost mai puțin liber. Spiritul său aparent elevat s'a redus și s'a debilitat. Cucerind tot mai mult în zonele periferice ale existenței și renunțând la ceea ce îi era esențial, renunțând la ceea ce era definitoriu în folosul unor

podoabe și artificii, el și-a pierdut adevărata frumusețe și tărie. Viața spirituală a omului a avut toate aparențele unei adevărate creșteri, dar în realitate s'a produs o sărăcire; lipsit de o cuprindere a întregului, de un principiu ordonator, supus unor date efemere, această viață nu a putut fi creștere organică, firească și logică deodată, ci o adunare, o adăugire cantitativă continuă. Atunci când a intervenit o ordonare, aceasta s'a produs printr'o constrângere care a redus la minimum cugetul și universul nostru moral; așa a aparut abstracționismul, o gravă maladie a secolului pe care îl trăim, mai gravă în politică decât în știință sau artă.

A fi o ființă complexă nu este în sine o stare rea, ci dimpotrivă. Omul este o astfel de ființă cu multiple dimensiuni și funcțiuni. De aceea natura lui implică o creștere organică, de mare amplitudine și profunzime, în primul rând a datelor esențiale, a stâlpilor vieții sale morale. Altfel ajungem la tipul omului modern contemporan nouă, omul redus și descentrat. Povara trufiei, povara propriilor creații ale omului, povara combinațiilor și construcțiilor utopice ale așa-zisului progres civilizator, apasă greu asupra lumii contemporane.

Omul de azi confundă complexitatea cu complicația; acesta este numele adevărat al stării sale

CUPRINS

CUVÂNT INTRODUCTIV	pagina 5
ÎNDEMN LA SIMPLITATE	pagina 7
LA VÂNAT DE OAMENI	pagina 15
OAMENI UNIVERSURI ÎNCHISE	pagina 26
FRAGILITATEA OMULUI	pagina 36
ÎNTÂI DRAGOSTEA	pagina 48
EȘTI CÂT DĂRUIEȘTI	pagina 63
ÎNNOITORII	pagina 78
SENSUL VIEȚII NOASTRE	pagina 90

